

ตารางที่ 12 : รูปภาพบอกระวัง (ตอบมากกว่า 1 N = 213)

	จำนวน	ร้อยละ
ให้ระวังตัวจากคนแปลกหน้า	37	17.4
ร่างกายของเราผู้อื่นไม่มีสิทธิแตะต้อง	32	15.0
ได้รับความเข้าใจในการป้องกันตัว	18	8.5
สบายใจ มีความสุข	16	7.5
ใครที่มากอด เราไม่ชอบ	13	6.1
เวลาเจอคนแปลกหน้าควรหลีกเลี่ยง	9	4.2
ไม่เชื่อคนอื่นง่าย ไม่ชอบและไว้วางใจใครง่าย	8	3.8
การพิจารณาว่าควรหรือไม่ ในการสัมผัสร่างกายของตนและคนอื่น	7	3.3
ความรู้ต่างๆ	6	2.8
ถ้าเราอึดอัด เราควรบอกและปฏิเสธได้	6	2.8
ห้ามเล่นกับคนที่เล่นกับเรารุนแรง	5	2.3
รู้จักการชอบและไม่ชอบสิ่งนั้นสิ่งนี้	5	2.3
บอกความรู้สึก	4	1.9
ให้รู้ว่าจะทำอะไรเมื่อมีคนมาจับต้อง	4	1.9
ให้เป็นคนดี กล้าคิด กล้าพูด	3	1.4
ชีวิตประจำวัน สิ่งใกล้ตัว	3	1.4
การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย การเจริญเติบโต	2	0.9
ให้รู้จักกับความปลอดภัย	1	0.5
ถ้าไปไหนแล้วหลงกับพ่อแม่ ควรไปหาดำรวจ	1	0.5
ให้รู้ว่าจะทำตัวให้เข้ากับคนอื่นได้อย่างไร	1	0.5
อื่นๆ*	23	10.8
ไม่ตอบ	22	10.3

* เด็กไม่สามารถตอบได้เอง (เด็กเล็กมากเกินไป) รูปสววย

ตัวอย่างคำตอบ “รูปภาพบอกอะไรบ้าง” ของเด็กในกลุ่มอายุและชั้นเรียนต่าง ๆ

เด็กอนุบาล – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

- “เมื่อมีคนมากอดมันอึดอัด”
- “สอนให้ระวังตัว”
- “ความรัก ความอึดอัด”
- “ไม่เชื่อคนอื่นง่าย ๆ”
- “อย่าให้ใครมากอด”
- “บอกให้ระวังตัว”
- “อย่ามาจุ่ม”
- “ไม่ไปกับคนแปลกหน้า”
- “การป้องกันตัว”
- “ไม่ชอบใคร อย่าให้แตะต้องตัว”
- “เมื่อหนูวิ่งหนีน้อง หนูก็ถูกตัวน้อง”

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

- “ใครที่มากอดเรา เราก็ไม่ชอบ”
- “ให้ความรู้ต่าง ๆ”
- “บอกความรู้ บอกเรื่องความรุนแรง”
- “ห้ามไว้ใจคนแปลกหน้าและอื่น ๆ อีก”
- “หนูไม่ชอบให้คนแปลกหน้ามาถูกเนื้อตัวหนู”
- “ห้ามไว้ใจคนอื่น และห้ามเล่นกับคนที่เล่นกับเรารุนแรง”
- “ไม่ให้พบคนแปลกหน้า ไม่ให้คนที่แปลกหน้ามาถูกตัวเรา”

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

- “บอกให้เป็นคนดี และบอกให้รู้จักคิด บอกให้กล้าพูดกล้าทำและหนังสือให้สาระต่าง ๆ”
- “สอนให้เด็กเป็นคนดี”
- “บอกให้เป็นเด็กที่กล้า บอกให้กล้าพูด ให้รู้เรื่องของตัวของหนู”
- “รูปภาพสวย ให้หนูรู้ตัวเองว่าหนูทำอะไรเหมือนคนอื่นก็ได้”
- “ให้ความรู้ และให้รู้จักการไม่ชอบ”
- “ถ้าเราอึดอัดเราควรจะบอก และปฏิเสธก็ได้”
- “ใครทำอะไรให้เราอึดอัดเราควรปฏิเสธ สมบัติของเราคือร่างกาย”
- “รูปภาพบอกหนูให้หนูระวังตัว”

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

- “เมื่อคนแปลกหน้ามาถูกต้องตัวเรา เราควรปฏิเสธและระมัดระวังหรือหลีกเลี่ยง”
- “บอกให้เรารู้จักและระวังร่างกายของเรา และเมื่อคนแปลกหน้ามาถูกต้องตัวเราโดยที่เราไม่รู้จักเขาเลย เราควรหลีกเลี่ยง”
- “บอกให้เราระวังตัวเอง และหลีกเลี่ยงคนแปลกหน้า บอกให้เรา รู้จักรักษาร่างกายของเรา”
- “ให้รู้จักตัวเราเอง และให้รู้จักป้องกันตัวว่าถ้ามีคนที่เราไม่รู้จักมาหา เราควรไม่พูดด้วย”
- “บอกให้เรา รู้ว่าควรระวังคนแปลกหน้าที่ไม่ชอบมาพากลที่ชอบหลอกเด็กไปทำอะไรที่ไม่ดี และหลีกเลี่ยงห่างไปให้ไกล”
- “บอกให้รู้ว่าเวลาคนมากอดเราแน่น เราก็ไม่ชอบและคนแปลกหน้ามากอดเรา เราก็บอกว่าย่านะ อย่ามาใกล้ตัวหนูนะ”
- “บอกให้ไม่ให้พูดกับคนที่เราไม่รู้จัก บอกให้รู้ว่าถ้าเราเล่นกับเพื่อนแรงเพื่อนก็ไม่ชอบ”
- “บอกผมว่าไม่ควรให้คนแปลกหน้าหรือคนที่เราไม่รู้จักมาถูกเนื้อต้องตัวเรา หรือว่ากอดรัดเราแน่นเกินไป และสอนให้รู้ว่าเรามีสิทธิพูดได้เมื่อมีคนมาถูกต้องตัวเรา”
- “รูปภาพบอกให้หนูรู้ว่าถ้าจะไปไหนก็ให้ไปกับพ่อแม่ หรือถ้าเราหลงกับพ่อแม่เราก็ควรไปหาตำรวจ”
- “บอกว่าเวลาเจอคนแปลกหน้าเราควรหลีกเลี่ยง หรือเขาจะให้ขนม ของขวัญหรืออื่น ๆ ให้เรา เราก็ไม่ควรรับไว้ หรือถ้าผิดสังเกตควรไปหาผู้ใหญ่”

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

- “พอให้หนูรู้ว่าห้ามให้คนแปลกหน้ามาจับตัวหนู”
- “ได้ความเข้าใจในการป้องกันตัว”
- “ได้ความเข้าใจในการระวังคนแปลกหน้า”
- “บอกความรู้สึกว่าไม่อยากให้ใครมาถูกเนื้อต้องตัวเราแรง ทำให้เราอึดอัด รูปภาพนี้บอกให้เราควรระวังคนแปลกหน้า”
- “บอกความเข้าใจกับการที่มีร่างกายแบบนี้และร่างกายคือสมบัติพิเศษของเรา การเจริญเติบโตของตัวเรา และสอนให้เราระวังตัวเองด้วย ถึงแม้ยังเป็นเด็ก”
- “บอกว่าย่าใจอ่อนรับอะไรจากใครที่แปลกหน้า เช่นเงิน ของขวัญ อาหาร เครื่องดื่ม และยาทุกประเภท”
- “บอกให้เห็นว่าหนูไม่อยากจับตัวใครที่เขาเข้ามากอดเราแน่น ๆ”
- “บอกให้หนูระวังตัวเองอย่าให้คนแปลกหน้ามาหลอกได้ ไม่ใช่คนแปลกหน้าอย่างเดียว ญาติผู้ใหญ่ด้วย”
- “บอกความรู้สึกบอกเหตุการณ์ให้เรา รู้ ทำความเข้าใจง่าย”

- "สอนบอกให้หนูระวังตัวเอง"
- "บอกให้รู้จักระวังตัวเองด้วย"
- "บอกว่าไม่ให้ใครมาถูกต้องตัวเราเอง"
- "บอกให้หนูเข้าใจในคำอธิบายในเรื่องนี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น"
- "เรื่องการสัมผัสร่างกาย"
- "ดีและสวย"
- "บอกถึงความสัมผัส การระมัดระวังตัว"
- "บอกถึงการระวังตัว เพื่อไม่เป็นอันตรายถ้าเกิดเหตุการณ์อย่างนี้ควรบอกพ่อ แม่หรือคนที่เราไว้วางใจมาก ๆ แต่ควรบอกให้รู้ไว้ดีที่สุด"
- "บอกถึงการให้ระวังตัว"
- "บอกให้รู้จักระวังตัวเองมากขึ้น"
- "บอกกับตัวหนูว่าหนูควรปฏิเสธ สิ่งที่ไม่ชอบ"
- "ถ้าคนที่เราไม่ชอบให้ถูกเนื้อต้องตัวก็ควรห้ามว่าเราไม่ชอบและอธิบายทำไมเราถึงไม่ชอบ"
- "บอกให้ระวังตัวเอง บอกว่าถ้าใครมากอดหนูอย่างรุนแรง หนูก็อาจจะไม่ชอบได้"
- "บอกว่าเด็กไม่ค่อยชอบสิ่งนั้นหรือสิ่งนี้"
- "บอกว่าการแตะเนื้อต้องตัวของนักเรียนว่าคนแปลกหน้าไม่ควรไปรับของของคนที่ไม่รู้จัก"
- "เรื่องการสัมผัสกายของตนเองและคนอื่น"
- "บอกให้ระวังเมื่อมีใครมาถูกต้องตัวเราแรง"
- "บอกท่าทาง"
- "บอกความรู้สึกว่าตัวเราเองชอบหรือไม่ชอบ"
- "บอกสมบัติพิเศษก็คือกายของเรา"
- "บอกความเป็นเด็กที่ดีมาก และเป็นเด็กที่ไม่ชอบให้ใครมาแตะต้องตัวของหนู"
- "บอกว่าอย่าให้ใครมาถูกเนื้อต้องตัว เพราะร่างกายเป็นของที่สำคัญ"
- "สอนหนูว่าร่างกายของหนู ถ้าใครมาจับต้อง หนูควรทำอย่างไร บอกให้หนูไปไหนกับเพื่อนที่สนิท อย่าไปคนเดียวเพราะอาจเป็นอันตราย บอกให้หนูเป็นตัวของตัวเอง"
- "บอกว่าหนูไม่ชอบรุนแรงเวลาเล่น"
- "บอกว่าให้ระวังอย่าไปรับของของผู้อื่น เพราะอาจจะจับเราไปขาย หรือจับเราไปทำร้ายร่างกาย"
- "สอนให้ผมระวังตัวเอง"
- "บอกว่าการแตะต้องเนื้อตัวของหนูเป็นสิ่งที่น่ากลัว แต่ถ้าเจอคนที่ดีก็เล่นกับเราเบา ๆ แต่ถ้าเจอคนแปลกหน้าก็จะเล่นกับเรารุนแรง เราก็ไม่ชอบและไม่ให้มาเล่นกับเรา"

ชั้นประถมปีที่ 6

- “บอกให้หนูระวังตัว รู้จักแก้ไขว่าถ้ามันเกิดเหตุการณ์แบบนี้จะแก้อย่างไร และทำให้เรารู้หวงตัวเองมากขึ้น”
- “บอกถึงคนที่เราควรรู้เรื่องความปลอดภัยของตัวเอง”
- “บอกให้รู้ว่าเราควรระวังตัวเอาไว้ อย่าออกไปไหนมาไหนคนเดียว แล้วถ้ามีใครมาถูกตัวเราจะทำให้เรารู้ว่าเขาคนนั้นเป็นคนดีหรือคนร้าย”
- “ให้รู้ว่าเวลาสัมผัสใครที่อบอุ่น และสัมผัสคนไหนที่ทำให้เรารู้สึกแปลกใจ ไม่ไว้ใจ”
- “บอกให้รู้ว่าถ้าการกระทำที่เกี่ยวกับร่างกายของเรา สิ่งไหนไม่ชอบเราก็บอกกับเขา หรือบอกให้ผู้ใหญ่ทราบ”
- “สิ่งใดที่เราไม่ชอบ ก็บอกเขาว่าเราไม่ชอบ”
- “บอกให้หนูระวังตัวจากคนรอบด้าน และบอกว่าการที่เราชอบหรือไม่”
- “การไม่ชอบให้ใครมาแตะตัวของตัวเอง การไม่ให้มากอดตัวเองจนแน่น การที่เราโตขึ้นแล้ว”
- “บอกว่าร่างกายเป็นของเรา เรามีสิทธิ์ไม่ให้มาแตะต้องตัวเราก็ได้”
- “สอนให้ระวังตัว ถ้าไม่ชอบให้ใครมาถูกตัวก็ควรบอกไปตรง ๆ”
- “ได้บอกว่า การที่เราจะไปให้ใครสัมผัสตัวเรานั้น เราควรพิจารณาก่อนว่าควรจะให้สัมผัสหรือไม่”
- “ให้เราเห็นว่าที่เขาทำไม่ดี”
- “การที่ใครมาจับต้องตัวนั้นก็ไม่ใช่ดี เพราะอาจจะทำอะไรกับเราไม่ดี ให้ความรู้ทางอันตรายที่ไปกับใคร”
- “การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย การเจริญเติบโต และการระวังตัวใกล้กับผู้ใหญ่จนเกินไป”
- “ทำให้รู้ว่าตัวเองเป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่งของตัวเรา”
- “ช่วยบอกให้หนูรู้ตัวหนูว่าควรจะให้ใครแตะต้อง ถ้าเราไม่วางใจก็พูดว่า “อย่านะอย่าแตะต้องตัวหนูนะหนูไม่ชอบ”
- “บ่งบอกความไม่ยอมอดอดเกินไป ไม่อยากให้แตะต้องตัว เพราะไม่ชอบ”
- “บ่งบอกการแตะต้องตัว ไม่ชอบความอดอด ไม่อยากให้ใครจิกจี้”
- “บอกให้ระวังตัว”
- “บอกกับการที่เราเด็ก และเติบโตให้รู้ลักษณะและนิสัย”
- “ทุกอย่างที่รู้สึก”
- “บอกให้หนูเข้าใจ รู้เรื่อง”

เมื่อตรวจสอบความเข้าใจของเด็กในเนื้อหาของหนังสือโดยใช้คำถาม “รูปภาพสอนให้หนูระวังตัวเองใช่หรือไม่” เด็ก 94.8 % ตอบใช่ มีเพียง 1.9 % ตอบไม่ใช่ และ 2.4 % ตอบไม่รู้หรือไม่แน่ใจ ตามตารางที่ 11

ตารางที่ 13 : รูปภาพสอนให้ระวังตัวเองใช่หรือไม่

	< 9 ปี	≥ 9 ปี	N = 213	ร้อยละ
ใช่	110	92	202	94.8
ไม่ใช่	2	2	4	1.9
ไม่รู้ ไม่แน่ใจ	3	2	5	2.4
ไม่ตอบ	2	-	2	0.9

คำถามอีกข้อหนึ่ง เพื่อทดสอบความเข้าใจในเนื้อหาของหนังสือคือ “รูปภาพบอกว่า ร่างกายเนื้อตัวของหนูเป็นของหนู ถ้าใครจะมาจับต้องและถ้าหนูไม่ชอบ หนูก็สามารถบอกให้เขาหยุดได้ ใช่ไหม” เด็กส่วนใหญ่คือ 89.2 % ตอบใช่ ตามตารางที่ 12

ตารางที่ 14 : ถ้าใครจับต้อง หนูบอกให้หยุดได้ใช่ไหม

	< 9 ปี	≥ 9 ปี	N = 213	ร้อยละ
ใช่	106	84	190	89.2
ไม่ใช่	9	1	10	4.7
ไม่รู้	1	9	10	4.7
ไม่ตอบ	1	-	1	0.5
อื่น ๆ	-	2	2	0.9

* ไม่แน่นอน จะหาข้ออ้าง

1.5 สรุป

โดยสรุปความคิดเห็นของเด็กต่อหนังสือ “ตัวของหนู” นั้น ทั้งเด็กเล็กและเด็กโตส่วนใหญ่รู้สึกชอบพอใจในหนังสือ คิดว่าเป็นหนังสือที่สวย ดี มีประโยชน์ ช่วยให้ตนเองระวังตัวจากคนแปลกหน้า รู้จักสิทธิในร่างกายของตนเอง รู้ว่าตนเองสามารถปฏิเสธผู้อื่นที่มาจับต้องตัว และรู้จักระวังอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับตนเองได้ เป็นต้น

การศึกษานี้ พบความแตกต่างระหว่างวัยของผู้อ่าน คือ เด็กโตส่วนใหญ่สามารถเข้าใจในเนื้อหาของหนังสือ สามารถบอกถึงความหมายของรูปภาพและภาษาที่ใช้ในหนังสือได้อย่างถูกต้อง

ชัดเจน ในขณะที่เด็กเล็ก เช่น วัยก่อนเรียน และอนุบาล ส่วนใหญ่ยังให้ความสนใจในหนังสือน้อย และมีความสนใจสั้น ไม่เข้าใจในรูปภาพและภาษาในหนังสือนัก

ประสิทธิภาพของหนังสือที่พยายามจะสอนให้เด็กรู้จักระวังตัวจากการถูกล่วงเกินทางเพศ รู้จักปฏิเสธ และสิทธิในเนื้อตัวของตนเอง ได้รับความสำเร็จอย่างยิ่งจากการสอบถามให้เด็กอธิบายว่ารูปภาพบอกอะไรบ้าง

ตอนที่ 2 : ความคิดเห็นของผู้ใหญ่

การศึกษาในตอนที่ 2 นี้เป็นการเก็บข้อมูลจากครู พ่อ/แม่ หรือผู้ปกครองของเด็กที่เคยใช้หนังสือ “ตัวของหนู” ในการสอนเด็กในปกครองด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่นอ่านด้วยกันกับเด็ก อ่านให้เด็กฟัง เด็กหลายคนอ่านด้วยกัน หรือให้เด็กอ่านเองตามลำพังเป็นต้น

ข้อมูลทั่วไปที่วิเคราะห์ จึงเป็นข้อมูลจากผู้ปกครองเขียนตอบแบบสอบถามเอง และจากการสัมภาษณ์ ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 15 : ลักษณะทั่วไปของตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม

	N = 21	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	3	14.3
หญิง	18	85.7
อายุ (ปี)		
≤ 25	3	14.3
26 - 35	4	19.0
36 - 45	9	42.9
≥ 46	5	23.8
การศึกษา		
มัธยมศึกษา	3	14.3
อาชีวศึกษา	4	19.0
ปริญญาตรี	12	57.1
สูงกว่าปริญญาตรี	2	9.5
ความสัมพันธ์กับเด็ก		
เป็นครู	10	47.6
เป็นพ่อ/แม่	9	42.9
เป็นพี่	2	9.5

ตารางที่ 16 : วิธีที่ใช้สอนเด็กเรื่องตัวของหนู

	N = 21	ร้อยละ
ให้เด็กอ่านเองคนเดียว	3	14.3
ให้เด็กอ่านพร้อมกันหลายคน	2	9.5
อ่านให้เด็กฟังคนเดียวและให้ดูรูปไปด้วย	4	19.0
อ่านให้เด็กฟังพร้อมกันหลายคน	2	9.5
ให้เด็กอ่านและอธิบายไปด้วย	4	19.0
ไม่ตอบ	6	28.6

ตารางที่ 17 : เด็กเข้าใจเรื่องที่สอนหรือไม่

	N = 21	ร้อยละ
เข้าใจดี	3	14.3
พอเข้าใจ	8	38.1
ไม่ค่อยเข้าใจนัก	1	4.8
อื่น ๆ *	2	9.5
ไม่ตอบ	7	33.3

* ต้องอธิบายเพิ่ม เข้าใจบ้างไม่เข้าใจบ้าง

ตารางที่ 18 : เด็กจับประเด็นได้หรือไม่ว่าเด็กมีสิทธิในตัวเอง คนอื่นล่วงเกินไม่ได้

	N = 21	ร้อยละ
จับประเด็นได้	9	42.9
จับประเด็นไม่ได้	1	4.8
ไม่แน่ใจ	4	19.0
ไม่ตอบ	7	33.3

ตารางที่ 19 : ความคิดเห็นต่อหนังสือในเรื่องต่าง ๆ มีความเหมาะสมเพียงใด (N = 21)

	ดี	พอใช้	ควรแก้ไข	ไม่ตอบ
ขนาดของรูปเล่ม	14	6	1	-
เนื้อหา	7	12	2	-
ภาษา	7	10	3	1
ลักษณะตัวอักษร	17	4	-	-
ลักษณะของตัวการ์ตูน	10	8	3	-
รูปภาพประกอบ	9	11	1	-
คุณภาพการพิมพ์	12	8	-	1
คุณภาพกระดาษ	19	2	-	-
ราคาหนังสือ	1	11	9	-

ตารางที่ 20 : หนังสือเล่มนี้ควรเผยแพร่หรือไม่

	N = 21	ร้อยละ
ควรอย่างยิ่ง	19	90.5
ไม่สมควร	2	9.5

ตารางที่ 21 เคยพบเด็กถูกล่วงเกินทางเพศ ทางกายหรือไม่

	N = 21	ร้อยละ
ไม่เคยพบ	18	85.7
เคยพบ	1	4.8
ไม่ตอบ	2	9.5

จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่ว่า เด็กบางคนไม่สนใจเนื้อหาในหนังสือ เช่นเด็กเล็ก อายุ 3-5 ปี เวลาที่สนใจในหนังสือมีน้อยหรือสั้น ความสนใจของเด็กจะไปอยู่ที่ส่วนอื่นๆ ของรูปภาพประกอบ เช่น ตุ๊กตา เสื้อผ้า แว่นตา สุนัข ไส้กรอก และจินตนาการไปเองจนเกิดคำถามที่ไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของหนังสือ เช่น “นิโคร คุณยายกอด เด็กจับมือกัน พ่ออุ้ม เด็กใส่รองเท้า” เป็นต้น ผู้ปกครองบางคนรู้สึกอึดอัดลำบากใจในการพยายามดึงความสนใจของเด็ก ให้จดจ่อกับสิ่งที่จะอ่านหรือเล่าให้ฟัง

นอกจากนั้นเด็ก ๆ ยังไม่เข้าใจภาษาหรือคำศัพท์บางคำที่ใช้ เช่นคำ " กายา ล้ำเลิศ เจริญวัย สัมผัส ณี ถนัด เทียบเคียง ะริระริก หวงแหนกาย แหง ขวัญ ก้าล้ำเส้น อธรรม พิทักษ์ อนุญาต พลาดพลัง แผน แปลกหน้า ขมิงตา สัญชาติญาณ แคลงใจ สักรณ เข้าซี่พิริพิไร สิทธิ ตั้งมั่น " เป็นต้น

ผู้ปกครองบางคนคิดว่าเนื้อเรื่องไม่ชัดเจน เด็กเล็ก ๆ อ่านไม่เข้าใจ บางคนคิดว่าเนื้อหา เยิ่นเย้อ วกวนและเป็นเรื่องที่เด็กไม่สนใจ ถ้าให้เด็กอ่านเองเด็กจะไม่อ่าน นอกจากนั้นควรจัดพิมพ์ให้มีสีสดเข้มกว่านี้ตามความนิยมของเด็ก และควรมีราคาถูกลงกว่า 50 บาท หรือแจกฟรี ครุบางคนคิดว่า เนื้อหาในหนังสืออาจจะทำให้เด็กเกิดความระแวงคนในบ้าน หรือเกิดอคติ เมื่อมีผู้สัมผัสเด็กด้วยความบริสุทธิ์ใจ นอกจากนั้นครุบางคนคิดว่าสัญลักษณ์ของเด็กสามารถสอนเด็กได้ และผู้หา โอกาสล่วงหน้าเมื่อดึงทางเพศมักหาวิธีการและโอกาสได้แยบยลกว่าที่หนังสือแนะนำ ครุบางคนคิดว่า หนังสือเล่มนี้เป็นการชี้โพรงให้กระรอก หรือเป็นการชักนำให้เด็กเรียนรู้เรื่องทางเพศในวัยที่ยังไม่สมควร

พ่อ/แม่ หรือผู้ปกครองของเด็กโตบางคน เช่นอายุ 9 ปีขึ้นไปรู้สึกว่ บุตรหลานของตนไม่สนใจที่จะอ่านหนังสือ "ตัวของหนู" ที่บ้าน ในขณะที่เด็กในกลุ่มอายุเดียวกันในห้องเรียนรู้สึกพอใจที่จะได้อ่านหนังสือเล่มเดียวกันนี้และรู้สึกว่เป็นหนังสือที่ดีมีคุณค่า อยากจะเอาไปอ่านให้น้อง ๆ ที่บ้านฟังด้วย พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครุ คิดว่หนังสือตัวของหนูควรได้รับการเผยแพร่ เพื่อจะได้สอนเด็กตั้งแต่เล็กให้ระวังตัว และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัย โดยครุแนะว่ควรแจกผู้ปกครองฟรีทุกคน เพื่อนำไปอ่านและแนะนำลูกได้ และควรแจกให้โรงเรียนอนุบาล และโรงเรียนประถมศึกษา รวมทั้งสื่อมวลชนด้วย

สำหรับความคิดเห็นของนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญในการผลิตสื่อการสอน พบว่ตัวหนังสือที่ใช้เป็นแบบราชการไม่ดึงดูดความสนใจเด็ก ส่วนว่เป็นภาษาที่ยากแก่เด็กที่จะทำความเข้าใจ เช่น คำ "สมบัติพิเศษ" เป็นภาษาราชการไม่ใช่ภาษาเด็ก น่าจะเหมาะกับเด็กชั้นประถมปีที่ 4 ขึ้นไป เด็กต่างจังหวัดอาจจะไม่รู้เรื่อง ภาษาที่ใช้ควรจะใช้ภาษาที่แม่พูดกับลูกมากกว่านี้

เนื้อหาบางตอนที่เป็นความคิด ควรอยู่ในรูปของความคิดที่การ์ตูน นอกจากนั้นเด็กชอบให้ผูกเรื่องที่มีตัวเอก และตัวละครอื่น ๆ ภาพที่ใช้บางภาพไม่สื่อความหมายที่มีประกอบ เช่นในหน้า 17 ส่วนสีที่เด็กชอบ มักจะเป็นสีที่ตัดกัน (Contrast)

สรุปและวิจารณ์

จากการทดสอบให้เด็กหญิงและชาย ในระดับอายุต่างกันตั้งแต่ 27 เดือนขึ้นไปจนถึง 14 ปี อ่านหนังสือ "ตัวของหนู" ด้วยวิธีต่าง ๆ ตามระดับความสามารถในการอ่าน เช่นอ่านเองหรืออ่านกับครุ หรือพ่อแม่ พบว่เด็กส่วนใหญ่ทั้งเด็กเล็กและเด็กโตชอบและพอใจในหนังสือ

สำหรับความเข้าใจในเนื้อหาของหนังสือนั้น พบว่าเด็กเล็กหรือเด็กที่ยังอ่านหนังสือเองไม่ได้มีความเข้าใจในเนื้อหาน้อยกว่าเด็กโตมาก ซึ่งเด็กโตสามารถบอกถึงวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาของหนังสือได้ถูกต้องชัดเจนกว่าเด็กเล็ก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความสามารถในการอ่าน การตีความ คำศัพท์ที่ใช้ รวมทั้งความสนใจของเด็กเองด้วย หากว่าเป็นเด็กเล็กหรือเด็กอนุบาล หรือชั้นประถมปีที่ 1 - 2 นั้น เด็กยังไม่สามารถเข้าใจในเนื้อหาและคำศัพท์บางคำ รวมทั้งเนื้อหาไม่ใช่ความสนใจของเด็ก ความเข้าใจของเด็กอาจมีเพียงไม่เข้าใจคนแปลกหน้า แต่เด็กไม่เข้าใจลึกซึ้งในเรื่องของการล่วงเกินทางเพศ หรือสิทธิส่วนบุคคลอย่างกระจ่าง

ความคิดเห็นของเด็กต่อหนังสือ “ตัวของหนู” นี้ พบว่าเด็กโตสามารถเข้าใจเนื้อหา สรุปและบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของหนังสือได้ดี ในขณะที่เด็กเล็กส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาของหนังสือชัดเจน ไม่สามารถจับประเด็นความหมายของเรื่องราวในหนังสือได้ ส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากวิธีการเก็บข้อมูลในส่วนที่ให้เด็กเขียนตอบ ซึ่งเด็กเล็กยังไม่สามารถเขียนตอบเองได้เหมือนเด็กโต การวัดความเข้าใจในเนื้อหาจากแบบสอบถามชนิดให้เขียนตอบ จึงไม่สามารถใช้เป็นข้อสรุปความเข้าใจของเด็กเล็กเพียงอย่างเดียว

ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่คิดว่าเด็กพอจะเข้าใจในเนื้อหาและจับประเด็นสำคัญของหนังสือได้ “ตัวของหนู” เป็นหนังสือที่ควรจะไปใช้เผยแพร่ให้แพร่หลาย โดยผลิตในราคาที่ถูกลงกว่าที่ขายอยู่ คือ ราคา 50 บาท และควรใช้ภาษาที่ง่ายกว่านี้ ส่วนนักการศึกษาคิดว่าควรใช้ภาษาที่แม่พูดกับลูก

การศึกษานี้พบว่าหนังสือ “ตัวของหนู” มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับเด็กโตที่อ่านหนังสือเองได้ สามารถเข้าใจคำศัพท์ยาก ๆ บางคำ มีประสบการณ์และความเข้าใจในความสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ มากขึ้นแล้ว ดังนั้นการจะใช้หนังสือตัวของหนูสำหรับเด็กเล็กก่อนวัยเรียนตามวัตถุประสงค์ของผู้จัดทำก็อาจต้องปรับปรุง โดยเฉพาะรูปแบบ เนื้อหา และคำศัพท์ที่ใช้ นอกจากนั้นการรณรงค์ให้เด็ก ๆ รู้จักสิทธิของตัวเอง สิทธิในการปฏิเสธและปกป้องตัวเอง ควรจะได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมต่อไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่บ้านและโรงเรียนในรูปแบบที่หลากหลาย รวมทั้งควรมีสื่อสำหรับครูและผู้ปกครองให้เข้าใจถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กและความรู้เรื่องเพศที่จำเป็นสำหรับผู้ใหญ่ด้วย

บรรณานุกรม

นิกร ดุสิตสิน. "โครงการวิจัยเพื่อส่งเสริมสุขภาพทางเพศ". กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. 2540.

สำหรับ จิตตินันท์, ตัวของหนู. พิมพ์ครั้งที่ 1 โดยมูลนิธิมิตรมวลเด็ก และฝ่ายกิจกรรมชุมชน สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. ยูนิต์พับลิเคชั่น, กรุงเทพฯ. 2536.

สำหรับ จิตตินันท์, ตัวของหนู. พิมพ์ครั้งที่ 2 โดยมูลนิธิมิตรมวลเด็กและสมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. เรือนแก้วการพิมพ์, กรุงเทพฯ. 2541.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิง คุณหญิง
สำหรับ จิตตินันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประศักดิ์ หอมสนิท ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรจรรย์ ณ
ตะกั่วทุ่ง และอาจารย์อุดม ขวัญยืน ที่กรุณาให้คำแนะนำ รวมทั้งผู้ที่มีส่วนในการเก็บข้อมูลครั้งนี้
ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนทุกท่าน

คณะผู้วิจัย